Դ. ՏԱՐԻ Թիւ 937 — ԻՋՄԻՐ 30 12 ՕԳՈՍՏՈՍ 1912 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

طاشينك
اديمجه يومى غزت
صاحب ومدير مسئول: هرانت مامورليان

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

ԱՐՁԱՆԱԳՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	տրկ.	վեց.	եմ.
ԻԶՄԻՐ	80	40 Ղշ.	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԴԱՒԱԼԱ	80	40 Ղրշ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Ֆր.	

Նամակներ պէտք է ուղղել՝ Խմբագր. «ԴԱՇԻՆՔ»ի
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ - ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՆԿԱԽ

ԵՐԿՈՒ ՀԱՅ ԱԼ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

ԴԷՊԻ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բաղէշ, 23 Օգոստ. 1912

«Քաղաքիս մէջ խիզծօրէն սպանուածի մը Մուշեղ եւ Վարդան ժողովուրդը յուզուած է, Անմիջական կարգադրութիւնս»

ՍՈՒՐԷՆ ՎՐԴՊ. ԳԱԼԷՄԵԱՆ

Ու ասոր վերջը...

Բայց սկզբը չունի որ վերջ ունենայ։

Մինչ Պատրիարքարան, Ազգային ժողովներ և ամբողջ Հայ Ազգը վանայ նահանգին մէջ խիզծօրէն ժորթուած 14 հայերուն, այրուած, թալանուած ու պաշարուած գիւղերուն համար տակն ու վրայ եղած կը բողոքեն, այս անգամ ալ բաղէշէն է որ հեռագիրը կը գուժէ նորէն երկու հայերու սպանութեան լուրը։

Ինչէն գիտնանք թէ վաղը պիտի չի հասնին նորանոր սպանութեանց բօթեր ալ ուրիշ անկիւններէ։

Մարդ կը խպնի ամէն օր գրելու թէ՝ մեզի կը սպանեն...

Դուք ալ ժարդ եղիք, և մի սպանուիք...

Այս կը մնայ ըսել մեզի։

Եւ սա ինքնապաշտպանութեան ամենէն տարրական, ամենէն բնական և ինքնաթելադիր պարտականութիւնն է, որուն համար ահէ կառավարութիւն, որ արդարութեան վրայ հիմնուած է, կարենայ բացատել և բռնել ինքնապաշտպանին բազուկը թէ՝ ինչո՞ւ ինքզինքդ կը պաշտպանես, երբ ինքը չափազանց զբաղուած է, չի կրնար պաշտպանել պատուհասուածը, կամ, որ նայնն է՝ չուզեր պաշտպանել անտէրը։

Որն է այն հայրը, որուն տանը վրայ յարձակին գողեր, աւազակներ, ոճրագործներ, և ինքը, փոխանակ իր տունը զէն ի ձեռին գործնապէս պաշտպանելու, լքէ տունը, նոյն իսկ վայրկեանի մը համար, և դիմէ Կառավարութեան Դուռը, որպէսզի ան գայ և իր տան ու իրեններուն պաշտպանութիւնը ստանձնէ։ Ահա կայ անբնական է և հակաժարդկային ու նոյն իսկ հրէշային։

Մեզի անկ է այլեւս զինուած ինքնապաշտպանութեան մեկ փրկարար միջոցին փարիլ։ Ուրիշ ելք չկայ։ Ուրիշ ամէն միջոց, ամէն խոստում ոչ միայն ելքի մը պիտի չի յանգին, այլև պիտի ծառայեն մեզ յամր ու դանդաղ սպաննելու։

Զինուած այս ինքնապաշտպանութեան միջոցը կառավարկենք ո՛չ միայն մեր բարիքին համար, այլ և կառավարութեան ալ օգնած ըլլալու համար. որուան ըլլալով որ ինկատի առնելու ենք կառավարութեան արտաքին և ներքին չափազանց բազմազբաղ վիճակը և մեզմով չկարենալ զբաղելու մեզմիչ հանգամանքը։

Ինքնապաշտպանութեան դիմելը մեր սեփական, տարրական ու ինքնաթելադիր մեկ օրինական իրաւունքն է։ Անոր դիմելու համար կառավարութեան հարցնելու չատ ալ պարտական չենք։ Ինքնապաշտպանութեան դիմելը ո՛չ յեղափոխութիւնն հանել է Ալպանացիներուն պէս, ոչ ալ ապստամբութեան գաղափար սնուցանել է Մալիսորներուն պէս։ Թող ըսեն մեզի թէ Հայը այս երկրին մէջ ապրելու համար երբեք անջատողական գաղափարներու հետամո՞ւտ է։ Ուրեմն ինչո՞ւ պէտք չէ ձեռք առնել մեզի մնացած այն միակ միջոցը որ ինքնապաշտպանութիւն կը կոչուի և սա օրինական պարտականութիւնն մըն է ամէն լաւ օսմանցիի համար։

Իտալիան չարձակումով մը ուզեց խըլել Օ ս հոզամասին մեկ կտորը։ Օսմանցիները ինքնապաշտպանութեան դիմեցին։ Ո՞վ մեզադրեց ասդ։ Եւ ո՞վ պիտի չի մեզադրէր մեր կնամարդութիւնը, եթէ թողնէինք որ անիկայ անարգել զար և առնել ուզէր Տրիպոլիսը։

Պետութեան մը համար եթէ ինքնապաշտպանութիւնը օրէնք է, օրէնք է նաև ա՛յ միայն ազգի մը, ցեղի մը և նոյն իսկ անհատի մը ինքնապաշտպանութեան նոյն բանականութիւնը չարգել, այլ և թելադրելի է որ այդ միջոցին դիմուի, երբ ուրիշ ելք չկայ։ Ահա ասոր համար կը հրաւիրենք վերջնապէս հայ ժողովուրդը ինքնապաշտպանութեան, քանի որ ուրիշ միջոց չկայ եղեր։

Մենք կը հաւատանք թէ ամէն յարգած չէ, և գեռ մենք մեզի պաշտպանելու ի վիճակի ենք։

Թող կառավարութիւնը մեր ալ ձեռքը չի բռնէ, երբ մենք ալ կը զարնենք. ինչպէս որ չի բռներ քիւրտին ձեռքը. երբ ան մեզի տարիներով է որ կը զարնէ։ Ու այն ատեն ամէն բան կը խաղայի։

Գողը մեր աւանն է որ կը մտնէ, մեր հարն ու մայրն է որ կը ժարթէ, մեր կուրն ու աղջիկն է որ կը փախցնէ, կը լրկէ, մեր տունն է որ կ'այրէ ու գոյքն է որ կը թալէ։ Ո՞րն է այն անպատիւ տունին տէրը որ այսպիսի պայմաններու մէջ հանդուրժէ, և տարիներ՛վ հանդուրժէ։ Եւ ո՞րն է այն արդար կառավարութիւնը, որուն դիմումի հարիւրներով ու հազարներով անզամներ և երբ ան իր պարտքը չի ճանչնայ կամ չուզէ ճանչնալ, բռնէ և մահուան ալ դատապարտէ այն պարտաճանաչ տան տիրոջ ձեռքը որ հրացան է քաշեր և նախքան իր և իրեններուն վարագօրէն մորթուիլը մորթեր է իր հոգիին թշնամին։

Թող մեր ալ ձեռքը չի բռնեն, թող մեզի ալ արտօնեն զէնքը և Հայը դեռ կրնայ իր չափիկը ծախել և զէնք մը գնել՝ մեռնելէ առաջ։

Եթէ կառավարութեան միջոցները բաւական են գործելու համար քիւրտերը, կայ սակայն միջոց մը, որ իր բնայուսաւ թեամբ կրնայ իրականանալ և Հայաստանի խժդժութիւնները իրենց կոկորդէն սեղմել։

Կռիւի գէմ կռիւ մղելու լեզուն ամենէն աւելի կը հասկնայ կը կարծենք կառավարութիւնը։

Լեռներն ու կիրճերը միայն քիւրտերուն ծանօթ չեն։ Հայերս ալ լաւ կը ճանչնանք մեր երկրին ծակ ու ծուկերը։

Չենք կարծեր թէ ասոնք ապստամբական խօսքեր նկատուին և իբր այն առնուին։ Արո՞ք գէմ ապստամբութիւն, կառավարութիւն ունինք, փա՞ռք Աստուծոյ, և Սահմանադրական կառավարութիւն։ Բայց երբ ան չափազանց զբաղուած է և չի կրնար կոր գոպել երկրին մէկ անհանգիստ տարրը, որ ուխտած է Հայութիւնը բնաջնջել, մենք ալ մեր ձեռքերը ծալած սպասելու չենք որ մեզի ոչնչացնեն։ Պէտք է որ կառավարութեան օգնած ըլլալու համար և մեզի ալ պաշտպանած ըլլալու համար ինքնապաշտպանութեան միջոցին դիմենք և կանգինք ցեղ ցեղի դէմ, ու ազգ ազգի վրայ ելլենք անզուսպ տարրի մը գէմ որ տարիներէ ի վեր կառավարութիւնը չի սնպիր և բան ևի տոկ չի գներ։

Եղբայրութիւնը այսպէս կըլլար։ Եղբայրութիւն կրնանք ընել անոնց հետ որոնք մեզի կրնան եղբայրանալ։ Թշնամիին հետ եղբայրանալ ինքզինքը բոպան նելու հոմանիշ է։ Ու ալ ինքնասպան ըլլալու մեզի չափ միտք չունինք։ Ինչ մըն ալ թող իրենք փնտռեն մեր եղբայրութիւնը...

Ինքնապաշտպանութիւնը ապստամբութիւն չէ։ Ընդհակառակը անով վերցուցած պիտի ըլլանք կառավարութեան գլխուն եկած մեկ ակամայ ցաւը և նոյնիսկ օգնած պիտի ըլլանք։ Որո՞ն հետ, ո՞ր մեկին դէմ կռուի կառավարութիւնը, արտաքի՞ն թշնամիներու դէմ թէ ներքինները։ Բաւական է որ մեզի թոյլատրուի ինքնապաշտպանութեան դիմել, կառավարութեան կամքը մեզի հետ ըլլայ ու առանց հակառակելու և չի բռնուի մեր ձեռքն ալ, ինչպէս չի բռնուիր քիւրտերուն անզուսպ ձեռքը։

Ուրիշ ամէն միջոց, ամէն խոստումներ ելքի մը պիտի չի յանգին, այլ պիտի ծառայեն մեզի յամր ու դանդաղ սպաննելու։

ԱՎՕ

ՀԱՅՏԱԿԻՆ ՄԷՋ

Եւ խաղաղ բողոքի ու ցասումի ցոյցերը կ'ցարուցնակուին ամէն կողմ։

Պօլիս այդ բողոքին պաշտօնական հանգամանք են տուած, սխա՞լ ըրած են թէ ճիշդ, հոս է հարցը...

Իմ կարծիքով մեծակակ սխալ մըն են ըրած մեր Պօլսահայ ժողովականները, գործադրելով Ազգային ժողովը հանդիսական նիստի մը, մինչդեռ այդ բողոքները պէտք էին թողուլ ժողովուրդին, անոր ամէն գաստակարգի խաւերուն։ Պէտք էր որ Պօլսոյ հայութիւնը զանազան վայրերու մէջ միքինկներ գործադրէր, զուտ ժողովրդական և այդ միքինկներու մէջ քուէարկուած բողոքներն հաղորդէր Ազգային ժողովոյ դիւանին կամ վարչութեան իպարտ ու պաշտօնաթուղթերուն։

Եւ վարչութիւնն իրրեր անդոր գործ ինքզինք և չյաջողէր կառավարութեան ժօտ, այդ բողոքները զնէր Ազգային ժողովոյ սեղանին վրայ և անոր յանձնէր խնդիրը և պէտք տեսնուած որոշումը և լուծումը տալու հարկը։

Սակայն ամէն բան մեր մէջ կարգով ու կանոնով ընելու ձեռներէցութիւն չկայ, չկայ գլուխ մը գոնէ որ խորհուրդ ու խրատ տայ մեր պաշտօնական մարմիններուն կարգով կանոնով ընթանալու և փոխանակ մէկէն ի մէկ բարձրանալու վրայ ցնծակելու փորձեր ընելու, կամաց կամաց գոյութիւն ունեցած սանդուխներէն վեր ելնել, որպէսզի յանկարծական ցնծագումբով մը բոլորովին չքայքայուին սանդուխին արգէն խախուտ աստիճանները...

Եւ ըսածիս իրրև ապացոյց, ինչ եղած է եզրակացութիւնը Ազգային ժողովի այդ ամփակալից ու մեծափառ ցոյցին, ոյինչ, զէրօ...

Որոշում մը չարաթ մը ևս սպասելու նախարարական խոստումներուն արդիւնքին...

Արդ՝ եթէ առաջուց խորհուէր և մրտածուէր և ինկատի առնուէր թէ չարաթ մը ևս սպասին անհրաժեշտ է, և այդ ժողովի գումարումն յետադուէր անպայման, չատ աւելի տրամաբանական, չատ աւելի պատշաճ չէր ըլլար, մինչ անդին Պօլսոյ գաղաղան վայրերուն մէջ կրնային չարաւնակուիլ ժողովրդական միքինկները և բողոքի ժողովները...

ԵՍ

ԿՈՄՍ ՊԵՐԽԹՕԼՏԻ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

(ԹԱՆԻ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸ)

Կոմս Պէրխթօլտ մեծ տէրութեանց մօտ գտնուող Աւստրօ-Հունգարական դեսպաններուն ուղղած է իր առաջարկը բացատրող հրահանգներ, ինչպէս յայտնի է Աւստրօ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարին նախաձեռնարկը նպատակ ունէր տէրութիւնները հրաւիրելու ընդհանուր խօսակցութեան մը, որ սահմանուած է քաջալերելու ու ամրապնդելու Թուրք կառավարութիւնը իր ապակեդրոնացման նոր քաղաքականութեան մէջ, միևնոյն ատեն ստիպելով Պալքանեան տէրութիւնները, զանազան հանդարտութեան յորդորելու իր որ անհրաժեշտ է նոյն ծրագրին յաջողութեան համար։

Այս անակնկալ առաջարկը իր յանկարծական երեւումովը զարմանք պատճառեց։ Այդ խմբագրուած առաջարկին ընդհանուր գիծերը, մեկնութիւններու դուռ կը բանար, բայց տէրութեանց դահլիճները համոզուած ըլլալով թէ Աւստրիա կարիքներու փոխանակութիւն մըն է որ կուզէ, Պալքաններու խաղաղութեան պահպանման ի նպատ, եւրոպական համաձայնութիւնը գոյացնելու նպատակով, սկզբունքով ընդունելի բանակցութիւնները լսկսիլ։

Սակայն և այնպէս հանրային կարծիքը աւելի վարանոտ գտնուեցաւ ու քննեց ու հաչուեց այն չարժառիթներն որոնցմէ կրնար ազատուիլ Աւստրիական դիւանագիտութիւնը։ Անիկա կը վախնար յառաջ գալիք դժուարութիւններէն ու այն խրնդիրներէն որոնք կրնային երեւան եկնել, Պալքանեան մայրաքաղաքներու մէջ արդէն կ'խորհէին համաժողովի մը կարելիութեան վրայ, արեւելեան խնդիրը նոյն դնելու համար սեղանին վրայ, և առաջուց իրրև չահակից հան իրենց մասնակցութիւնը կ'պահանջէին։ Պօլսոյ մէջ ընդհակառակը վախ կ'յայտնէր Թուրքիոյ ներքին գործերու մէջ եւրոպական միջամտութեան մը մասին և կատարեալ անվստահութիւն մը կ'յայտնէին։ Օսմանեան տագնապին երկարաձգումը, Պեկրատի և Սոֆիոյ մէջ պատերազմասէրներու յարձակումը, ցոյց կուտային ակներեւ եւրոպական կամքին արտայայտութեան պատեհ ժամը պալքաններ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՕԳՈՒՏԱԿԱՐ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Ա.

ՎՃԻՌ ՀՈՂ

Ի ՄԱՀՈՒԱՆ ՄԻՐԱՔԱՆՅՈՒՐԻ ՄԱՐՏԻՆ ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ

Ա

Ամէն անգամ որ ես ինքզինքս կը գտնեմ Մահուան Մի-
րաքանիւրի մը առջեւ, ինծի համար անհնար կ՚ըլլայ
զսպել իմ ներքին յուզումս, որ ինծի կը թելադրէ ան-
միջապէս ձեռնարկել գործի, առանց ժամանակ կորսը-
նցնելու, առանց ուշադրութիւն դարձնելու ոչ մէկ
արգելքի, որ կրնայ ինծի հանդիպիլ։ Ես կը զգամ, որ
ինծի համար ամենէն դիւրին բանը պիտի ըլլայ ան-
մի

Տեղական Լուրեր

ԿԸ ԼՍԵՆՔ ԹԷ մեր բարեկամներէն և քաղաքիս ծանօթ ու պատուաւոր վաճառականներէն Տիգրան էֆ. Տօնիկեան առջի օր ոստիկանական սխալ հետապնդումի մը առարկայ եղած է յանկարծ իր վաճառատան մէջ չրջապատուելով ոստիկանական մը իւր Տիգրան Վէմեան անուն մէկու մը հետապնդումը ընելով ծառայի ոստիկանատան քօմիսէրը կը կարծէ գտած ըլլալ իր փնտռած անձնաւորութեան հետքը յանձին Տիգրան էֆ. Տօնիկեանի, Տօնիկեան էֆ.ի վաճառատունը կը պաչարուի քանի մը ոստիկաններով և ահա կը կարծուի գտնուած ըլլայ խնդրոյ առարկայ Տիգրանը։

Մեր երանելի ոստիկանութիւնը հազիւ թէ քիչ վեր ջը խելքի կուգայ և կը տեղեկանայ թէ Տիգրան Վէմեան և Տիգրան Տօնիկեան իրարմէ այնչափ հեռու են արչաւի Ափեւքը Արեւմուտքէն և սեր բարեկամին օձիկը կը թողու, անչուշտ հազար ներողութիւն խնդրելով բայց եկուր տես որ մեր բարեկամը ոստիկանութեան օձիկը չի թողուր և հիմա կորգը իրն է ոստիկանութիւնը հետապնդելու՝ անոր ցոյց տալու համար թէ պատուաւոր և հանրածանօթ պարկեշտ վաճառական մը հետապնդելը և անոր վրայ սխալմամբ ձեռք դնելը ինչպէս կըլլայ։ Կը լսենք թէ Սպանիական հիւպատոսը, որուն թարգման է Տօնիկեան էֆ. պիտի գանգատի կուսակալին եղած այս անճահութեան դէմ. Մեր կողմէ առայժմ «անցած ըլլայ» ըսենք մեր բարեկամին և ազնիւ քաղաքացիին։

ՆԱԽՉԻՔԱՒ օր Սարի յ ափերէն եկած ու քաղաքս խարխափած ռուսական չոգենաւէն քաղաքս մնալու համար դուրս կ'ելլէր վաթնամեայ Ատանայի Ահմէտը։ Բիշնալը քննուեցաւ Հանր. Առողջապահութեան բժիշկ Արթին էֆ.ի կողմէ և հաստատուեցաւ որ քոլերայի ախտանշաններ կը կրէ, գինքը անմիջապէս մեկուսացուցին և գիշերը մաքրանոց փոխադրեցին։ Վարակեալը սոսկի գիշեր մեռաւ, ասոր վրայ գիտութեան պահանջած ամէն միջոցներն ի գործ դրուեցան, որպէսզի այս անհծեալ ախտը քաղաքիս մէջ չտարածուի։ Շոգենաւին ալ պատուիրուեցաւ որ կլազմէն երթայ և հակաենթուի։

ԵՐԷԿ Թուրք կառապան մը քարափին վրայ կոխեց Թուրք տղայ մը և գրեթէ անոր երկու ոտքերը կոտրեց։ Կառապանը ձերբակալուեցաւ։

«ՄՈՒՍԱՎԱԹ»ի կը հեռագրեն թէ Տատէ կոչուած գիւղախումբին քաղաքագործաց հրաժանատարը, սոսկալի կերպով բարկացած է տեղոյն բնակչութեան դէմ, անոր համար որ վերջինս տրամադիր չէ եղած երեսփոխանական ընտրութեանց առթիւ իր քուէն իթթիհատականներուն տալու։

ՄՆՐ վեհ. կուսակալը երեքշաբթի օր հիւանդ ըլլալուն պատճառաւ, նոյն օրը նահանգիս յարաբերական գործերով չէ զբաղած։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ քննիչներէն Սալահէտտին պէյ ոչ հոս կը գտնուէր, առջի օր Ալաչէհիր մեկնեցաւ։

Ն. Վ. ԿՈՒՄԱԿՂԸ. Այտընի կառավարիչին հրաժարիլ որ Այտընի թուզ մը չակող երկրագործներուն անունով յանձնախումբ մը զրկուի տեղ, որպէս զի առանց և Սենտիքային միջև առկախ մնացած իրավիճները վերջնապէս լուծուի. Երբոր եռանդամ յանձնախումբ մը, բաղկացած առևտրական գատարանի նախկին նախագահ Իտհէմ պէյէ, կէրմէնճիկի քաղաքապետ Ալի էֆէ և Այտընցի վաճառական Հաճըզ Թահիր էֆէ Իզմիր ժամանեց այս խնդրոյն չուրջ խորհրդակցելու համար։ Սակայն Կուսակալ պէյը հիւանդ ըլլալուն՝ յանձնախումբը խորհրդակցեցաւ Եվմտական պաշտօնատարին հետ, որ խնդրոյ իտարէյի ժողովը կազմեց, երկար բանակցութիւնէ վերջ հաստատուեցաւ իրաւունքի վրայ և վերջապէս ուզած գիտնալ Թուզ մչակող երկրագործներուն պահանջումները։

Յանձնախումբը սեղանին վրայ ղրաւանոց պահանջումները, որոնք հետևեալներուն մէջ կը կայանան. ա) Թուզերը այսօրուան գիներով և պանգալի ղրուելիքամբ տէբօ ընել, և Սէնտիքային դէմ գիները բարձր պահել կարենալու համար Երկրագործական պանքային կողմէ 10000 ոսկի տրամադրել։ բ) Թուզերը բանեցնելը տուփերու մէջ դնելը և այլն միայն Իզմիրի չյատկացնելով Թուզի առաքումը ուզղակի նաւերքին քաղաքներէն կատարելու արգելք չյարուցանել։ գ) Տասանորդի տուրքը ուզղակի տեղւոյն վրայ գանձել։

Այս պահանջումները կուսակալութենէն հաստատուելով Եպարքոսութեան ղրկուեցան։ Անհամբեր պատասխանի կը սպասուի։

ՔԱՆԻ մը օր առաջ ծովակալ Վիալէ «Լէֆինա էլենա» անունով զրահաւորով Իւեֆրլի-Յատն երթալով ցամաք ելեր և կղզիին գլխաւոր պողտան և տեսնելու արժանի տեղերը պարտեր է, և բնակչութեան հանդէպ չատ յարգալիր վարմունք մը ցոյց տալէ վերջ իր նաւը վերադարձեր է։

ՎԵՐՋԵՐՄ կիւն-կէօրմէզ թաղը զբաղեցուցած խանութէ մը ծրար մը տպածոյ գողցող Տէվէճի Ահմէտ օձիքը արդարութեան յանձնած է։ Նոյնպէս ձերբակալուած է նչանաւոր գող Պօլսեցի Բիրեաքօ։

ԴԱՐՁԵԼ «Մուսաւաթ» կ'իմանայ թէ Պօզտողանի և Սէօքէի Դայմագամները յայտի համարձակ կաչխատին յառաջիկայ ընտրութեանց համար ժողովուրդին միտքը Իթթիհատականներուն ի նպաստ պատրաստելու։

ԱՄԵՐԻԿԱՆ «Դեքսաս» չոգենաւին նաւաբեկութեան միջոցին գիւցազնութիւն ցոյց տուող Օսման Նուրի և Ալի Բիզա էֆ.ներուն հինգերորդ կարգի արծաթ մէճիտիէի պատուանշաններ տրուեցան։

ՏԵՂԻՈՑ դեր-ծովակալութիւնը յատուկ պաշտօնագիր մը ղրկած է մեզ ծանուցանելով յարգ. Հայ եղբայրներուս թէ Օգոս. 21 Թուականէն սկսեալ Ատանայէն իր ամբողջութեամբ իմ անօրինութեանս ներքև կը գտնուի և այլևս Ռաֆայել Զիքուրիլը ուղիղ կապ չունի ատանէյի հետ։ Վստահ եմ թէ Հայ եղբայրներս իրենց այդպիսութեամբ պիտի պատուեն սրճարանս և Սինեման, ուր ես ամէն գոհողութիւն յանձն առած եմ գիրենք գոհացնելու համար։

Պարեմտի առթիւ վարձած է մանաւանդ նոյնագծուածներու խումբը մը. Ասկից պատ յանձախորդներուս գոհացութեան համար մանաւանդ գրօսատեղեր տեղի պիտի ունենան։

Ատանայի և Սինեմայի տնօրէն
ՆԻԿՕ ԹՈՒՅՃԻԱՆ

15 – 2

ՍԻՆԵՄԱ ԻԶՄԻՐ

ԹԱՊԱԼԱՆԻ

Տ. ՕՐԻՆՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱԼԻՔԻՍԻ ՍՐԱՆՏԱԼԻՈՒԻ

Երեքշաբթիէ սկսեալ հրատարակուած յայտագիրն գատ նան։

Նախ Բիքէրլիի չահատակութիւնները։

Երեք մատով մարզը 2 մաս վ 800 մեթր ֆիլմ։

Վերևի ֆիլմերէն գատ նան ուրիշ մը ևս պիտի ցուցադրուի։

Հեռագիր

Կ. ՊՈԼԻՍ. 29 Օգոստոս.— Սելանիկէն կը հեռագրեն թէ կեդրոնական պողոտաներէն մէկուն մէջ պօմպա մը պայթեցաւ որով 50 հոգի սպաննուեցան և նոյնչափ ալ վիրաւորուեցան։

ՆՈՑՆ.—Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ Աւստրիական կառավարութիւնը իր Աթէնքի, Սոֆիայի և Պելկրատի պեսպանները հրաժարից որ Յունաստանի, Պուլկարիոյ և Սերպիոյ կառավարութիւններուն խստիւ բողոքեն իրենց պատերազմասէր քաղաքականութեան համար։

ՆՈՑՆ.— Միւս կողմէ կիմացուին թէ Աւստրիական կառավարութիւնը բացարձակ հրաման ուղաւ իր զինուորական ժարմիններուն որ Թրքօ-Աւստրիական սահմանագլուխները հսկախմբուին։

ՆՈՑՆ.— Տեղւոյս աւստրիական դեսպան կոմս Բալլավիչինի կանչուած ըլլալով իր կառավարութենէն, այսօր աճապարանօք Վիեննա մեկնեցաւ։ Երկկ Պ. Բալլավիչինի երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Արտաքին գործոց նախարարին և Բեամիլ վրչայի հետ։

ՆՈՑՆ.— Հայկական ջարդերը սկսած են զարձեալ վանի նահանգին մէջ։ Բազում մեռեալներ կան։

ՆՈՑՆ.— Հայոց Պատրիարքը խիստ ոճով Թագրեր մը մատոյց Թրքական կառավարութեան իմաւին Հայաստանի ջարդերուն։ Այս Թագրերով ջարդերու դադարեցուին համար որոշ պայմանաժամ տրուեցաւ հակառակ պարագային եկեղեցիները փակելու սպառնալիքով։

ՆՈՑՆ.— Պէյրութի Կուսակալը կը հաղորդէ թէ 5 Թուրքիահալած և 1 յունաստրակ երեցան ելեկ Պէյրութի նաւահանգստին առջև։ Անոնք պզտիկ հետազօտութիւն մը կատարեցին և մեկնեցան Սուրիոյ եզերքները քերելով։

ՆՈՑՆ.— Մայրաքաղաքիս մէջ երկկ տեղի ունեցած Իթթիհատ ֆօմիզի նիստին մէջ, մեծամասնութեան ձայնով Բոմիզէն վերածուեցաւ պարզ քաղաքական կուսակցութեան մը որ յառաջիկայ երես փոխանական ընտրութեանց միջոցին ձեռնպահ պիտի մնայ։

ՆՈՑՆ.— Յունաստանի, Պուլկարիոյ և Սերպիոյ կառավարութիւնները բարեկամական ոճով չարաղրուած զեկուցագիր մը ղրկեցին Բ. Դուռը, և անմիջական կերպով Մակեդոնիոյ մասին պատշաճ բարենորոգում պահանջեցին։

ՆՈՑՆ.— Պուլկարիոյ դեսպան Պ. Մարաֆոֆի Արտաքին գործոց նախարար Նարատունկեան էֆ.ի հետ ունեցած երկկ ուայ տեսակցութեան մէջ, թեթև անհամաձայնութիւն մը ծագած է։

ՆՈՑՆ.— Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ Յունական կառավարութիւնը Մեծ Տէրութեանց յիշատակագիր մատոյց և եզեական կղզիներուն Յունաստանի կցումը խնդրեց։

ՄՈՑՆ.— Անգլիական ժամուր կը տեղեկանայ որ Անգլիական Կառավարութիւնը հաստատ դոյացուցած է որ Պուլկարիա, Յունաստան ու Սերպիա անպատճառ պատերազմ պիտի հռչակեն Թուրքիոյ դէմ։ «Տէյլի Մէյլ» կը հրատարակէ ժանուանդ, որ Մրջերկրականի Անգլիական Նաւատորմիղը հրաման ստացաւ Անգլիական Ծովային Նախարարութենէն, որ պատահականութեանց դէմ պատրաստ գտնուի։

ՆՈՑՆ.— Ռուսական զօրաց Կովկասի մէջ կեդրոնանալը մեծապէս կը յուզէ Եւրոպայի քաղաքական չրջանակները

ՆՈՑ.— Վիեննայէն կը տեղեկացուինն՝ որ եթէ Թուրքիա Պէնկազին Իտալացիներուն չի տայ, այն ատեն իր հակառակորդը մեծ չրջանակի մէջ պիտի վերսկսի իր նաւային յարձակումներուն։

ՆՈՑՆ.— Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Պուլկարիա, Սերպիա և Յունաստան համաձայնած են ընդհանուր գործակցութիւն մը ունենալու, Մակեդոնական խնդրոյն չուրջ։

ՆՈՑՆ.— Պերլինէն կը հեռագրեն տեղւոյս դիւանագիտական չրջանակներուն թէ չորս պայծառ տէրութիւններէն Ֆրանսա Իտալիա և Ռուսիա համաձայնած են կրետէի հարցին չուրջ. միայն Անգլիան չեզոք դիրք բռնած է։

ՆՈՑՆ.— Աթէնքէն հասած վերջին հեռագիրները բացարձակապէս կը ժխտեն Յունաստանի զօրահանութիւն ըրած ըլլալու տարաձայնութիւնները։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

Ազգ. երկսեռ վարժարանաց և Պարբեան մանկապարտէզի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտեմբեր 3, Բշ. օր։ Իսկ դասախօսութիւնները կանոնաւորապէս պիտի սկսին Սեպտեմբեր 10, Բշ. օր։

Աչակերտաց արձանագրութիւնները պիտի կատարուին Սեպտ. 3-8 ամէն առաւօտ, մանչերու համար Մեսրոպեան վարժարանին մէջ, աղջկանց համար Հրիփսիմեան վարժարանին մէջ. իսկ մանկապարտէզի փոքրիկներուն համար Պարբեան մանկապարտէզին մէջ։ Արձանագրութիւնները տեղի պիտի ունենան ի ներկայութեան ծնողներու կամ պաշտպաններու։ Առանձին ներկայացող աշակերտները չի պիտի ընդունուին։

(Կնիք)
ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՑ

21 Օգոստ. 1912

10—8

ՎԱՐԺՈՒՀԻ ԿՈՒՉՈՒԻ

Կրթասէր Ընկերութեան Մանկական Պարտէզին համար վարժուհի մը կ'փնտռուի, փափաքողք դիմեն Կրթասէրի Մանկապարտէզը։ 5 – 5

* * *

Կէօղթէփէի Մանկապարտէզին համար վարժուհի մը կուզուի, փափաքողք կրնան դիմել տեղւոյն Թաղականութեան։

10 – 8

ԱՍԱՆՍԵՐ, ՍԻՆԵՄԱ ԵՒ ՍՐՃԱՐԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգ. Հայ եղբայրներուս թէ Օգոս. 21 Թուականէն սկսեալ Ատանէրը իր ամբողջութեամբ իմ անօրինութեանս ներքև կը գտնուի և այլևս Ռաֆայել Զիքուրիլը ուղիղ կապ չունի ատանէյի հետ։ Վստահ եմ թէ Հայ եղբայրներս իրենց այդպիսութեամբ պիտի պատուեն սրճարանս և Սինեման, ուր ես ամէն գոհողութիւն յանձն առած եմ գիրենք գոհացնելու համար։

Պարեմտի առթիւ վարձած է մանաւանդ նոյնագծուածներու խումբը մը. Ասկից պատ յանձախորդներուս գոհացութեան համար մանաւանդ գրօսատեղեր տեղի պիտի ունենան։

Ատանայի և Սինեմայի տնօրէն
ՆԻԿՕ ԹՈՒՅՃԻԱՆ

15 – 2

ՍԻՆԵՄԱ ԻԶՄԻՐ

ԹԱՊԱԼԱՆԻ

Տ. ՕՐԻՆՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱԼԻՔԻՍԻ ՍՐԱՆՏԱԼԻՈՒԻ

Երեքշաբթիէ սկսեալ հրատարակուած յայտագիրն գատ նան։

Նախ Բիքէրլիի չահատակութիւնները։

Երեք մատով մարզը 2 մաս վ 800 մեթր ֆիլմ։

Վերևի ֆիլմերէն գատ նան ուրիշ մը ևս պիտի ցուցադրուի։

ը և մանրիչներու սարսափը...

Արտասանեց այս խօսքերն այնպիսի հչուն ձայնով մը որ Ալթիէոի որ իր կարգին կը յառաջանար, տատամսեցաւ և գունատեցաւ. մինչդեռ գաւազիրներու խումբին մէջ ձեռքերը իրենց գաչոյները փնտռեցին։

Քիչ մնաց որ ընդհարումը այդ վայրկեանին տեղի ունենար։

Բայց արդէն Ալթիէոի, ինքզինք գրտնելով, բարձր և որոշ ձայնով մը կը խօսէր։

—Իմ սպաներս և ես, կ'ըսէր ան, երջանիկ ենք ներկայ գտնուելով ձեր բարեգութ վսեմութեան այս գեղեցիկ հանդիսութեան մէջ որ կը պատրաստուի...

—Արագողութիւնը, ըսաւ Ֆօսքառի, վախքուսանէն աւելի գեղեցիկ պիտի ըլլայ, որովհետև հոն պիտի գտնուիք։ Շնորհակալ եմ ձեզի, պարոն ընդհ. հրամանատար, ձեզի և ձեր սպաներուն...

Եկեղեցական պաշտօնակիցներն անմիջապէս առաջ անցան և սպառ մը մտցնել տուին փոխանակուած խօսքերուն Թագուն սպառնալիքները։

Եկեղեցականներէ ետք, պետական պաշտօնատարներ, իրենց բարձրաստիճան անդամներու կողմէ ներկայացան և բարևեցին ըստ կարգի Ֆօսքառին։

Այս ձևակերպութիւններն երբ մէկ կողմէն կը կատարուէին, արարողապետը կը կարգաւորէր Թափօրը և մէն մին իր աստիճանին համեմատ կը տեղաւորէր։

Բայց Ալթիէոի համար բացառութիւն մը եղաւ։

Տօժը բացարձակօրէն իր կամքը յայտնեց զանիկա իր քով ունենալու։

Այն միջոցին որ այս պատրաստութիւնները կ'լրանային, Սէն-Մարգի զանգակներն սկսան հնչել։

Այս մեկնումի նչանն էր։

Դուբոսը, կը լսուէր խուլ ազմուկը հոծ բազմութեան մը որ տեղ կ'բռնէ դիտելու համար։

Այն տեղն Թափօրը չարժեցաւ և հրապարակը հասան. մուֆետիկները սկսան հրնչեցնել յաղթական քայլերգ մը, երեք հարիւր եկեղեցականները սկսան երգել և կեղեցական երգեր, տագին ամբոխ խանդավառ կեցցէներ արձակեց և այս բոլորը ճախութեան մէջ, բոլոր այս թատերական դրսեւորումին մէջ, Ֆօսքառի ծանր քայլերով կ'յառաջանար, խիստ աչքերով, ձեռքը պատրաստ քաչելու իր սուրը։

Ան երկու բարապաններէն մին որ կը կրէր անոր վերարկուն, անհանգիստ ակնարկներ կ'նետէր մերթ ատրոխին, մերթ Ֆօսքառիի և մերթ Ալթիէոիի վրայ։

Այս բարապանը, կիտօ Ճենարօն էր, ոստիկանապետը։

Դքսական պալատէն մինչև Լիտօ, կէս ճամբան, առանց արկածի անցաւ։

Ամբոխը կ'պոռար։

Ալթիէոի նչանակալից ակնարկներ կը փոխանակէր իր գլխաւոր տեղակալներուն հետ։

Ֆօսքառի կ'փայլատակէր։

Ժողովուրդը իրեն հետ էր։

Չէր կրնար այլևս կասկածիլ։

Ծանկարծ, Թափօրին գլուխը կանգ առաւ։

Ֆօսքառի այս պահուն կ'գտնուէր այն անհամար կամուրջներէն միոյն վրայ, որ չրանցքները իրարու կ'միացնեն։

Կամուրջը երկու գառիվայր ուներ։

(Շարունակելի)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՓՐՈՎԻՆՍԱՑԻՆ

(PROVINCES RÉUNIES)

ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՒ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՌՈՒԱԾՔ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԱԾ 1825 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Ընդհանուր Գործակատար Ներկայացուցիչ՝

Կ. Ա. ՊՈՂՈՍԵԱՆ եր ԸՆԿ.

Փոստի եւ հեռագրի հասցէ՝ Ալեքս. Ղազարեան

Ընդհանուր Գործակատարութիւն՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու համար՝

Ա. ՊԱՐՓԱՐՕԼ եր ԸՆԿ.

Գործակատարներ՝ Պոսթընի, Նիւ Եորքի, Ֆիլատելֆիոյի, Պալթիմորի, Շիքակոյի, Սէնթ Լուիսի, Սան Ֆրանսիսքոյի, Մանչեսթրի, Նիւ Հեյվընի, Հարթֆորտի, Նիւ Հեյվընի, Նիւ Հեյվընի, Նիւ Հեյվըն